



Zastavení naučné stezky [0] Hrad [2] Pod Hvězdou [3] Ukápiček [4] Šibeníční vrch [5] Hliničná, Ryšová [6] Kuřidlo [7] Vrt

Begeben Sie sich mit uns auf die Spuren der örtlichen Dudelsacktradition sowie des berühmten Strakonitzer Dudelsackpfeifers Schwanda.

Im Süden Böhmens, am Zusammenfluss von Otava und Volyňka, liegt die Stadt Strakonice (Strakonitz), oft auch Dudelsackstadt oder Stadt der Dudelsäcke genannt. Und zwar mit Recht, denn der Dudelsack ist eines der nicht wegzudenkenden Symbole von Strakonitz. Dabei handelt es sich um ein in der Tat zauberhaftes Instrument, das schon so manchen behexte oder ihm den Kopf verdrehte...

Die Volksmusik und das mit ihr zusammenhängende Dudelsackspiel blühen hier bereits seit undenklichen Zeiten. Und dies nicht nur in der Stadt oder ihrer näheren Umgebung, sondern in der gesamten Prachener Region, zu der früher auch Strakonitz gehörte. Wie weit die Wurzeln der Dudelsackmusik zurück reichen, läßt sich heute wahrscheinlich nicht mehr so genau feststellen, jedoch sind erste schriftliche Quellen aus unserer Region aus dem späten Mittelalter und Beginn der Neuzeit erhalten geblieben.

Im Strakonitzer Gebiet gab es hervorragende Volksmusikanten. Der zweifelsfrei bekannteste örtliche Dudelsackspieler war Schwanda. Zwar blieben keine historischen Dokumente über ihn erhalten, aber aus einer Reihe alter Sagen, Mären, Liedern und nicht zuletzt sogar aus Hinweisen in der zeitgenössischen Literatur kann darauf zurück geschlossen werden, dass der Dudelsackpfeifer Schwanda tatsächlich in Strakonitz lebte und wirkte.

Wer kennt nicht die Mär von Josef Kajetán Tyl „Strakonitzer Dudelsackpfeifer oder Der Schmaus der wilden Weiber“? Tyl schöpfte die Idee dafür eben aus einer der örtlichen Volkslegenden, in der Schwanda auf dem

Galgenhügel für den Teufel selbst spielte.

Auch wenn die Legenden vom Schwanda der Vergangenheit angehören, so blieb jedoch die Dudelsacktradition in der Strakonitzer Gegend bis heute erhalten. Seit 1967 ist Strakonitz der Ort, an dem Dudelsackspieler und Musikanten aus aller Welt beim berühmten Internationalen Dudelsackfestival zusammentreffen. Jedes zweite Jahr erklingt Ende August dieses zauberhafte Instrument für einige Tage und Nächte durch die Stadt und verbreitet eine freundliche und freundschaftliche Atmosphäre. Aber auch sonst ist der Dudelsack in Strakonitz zu hören. Das Dudelsackspiel kann in der örtlichen Musikschule erlernt werden, in der Stadt gibt es eine Reihe von Dudelsack-Musikkapellen und Folkloregruppen, die aus der regionalen Tradition schöpfen.



Praktische Informationen zum Lehrpfad



Der Lehrpfad Schwanda, der Dudelsackpfeifer entstand in den Jahren 2007–2008. Sie besuchen die Orte, welche auch der legendäre Dudelsackpfeifer Schwanda besuchte, wo er spielte und Freude verbreitete. Unterwegs erwarten Sie sieben Stationen, wo Sie dank der Informationstafeln mit Texten und Fotografien aus der Gegenwart und aus längst vergangenen Zeiten viel Interessantes erfahren.

Die fünfzehn Kilometer lange Strecke beginnt auf der altertümlichen Strakonitzer Burg. Hier können Sie das Museum des mittleren Otava Gebietes mit einer einzigartigen Exposition über Dudelsäcke und die Dudelsacktradition in der Strakonitzer Region besuchen. Teil der Besichtigung ist auch der Aufstieg auf den Turm Rumpal, von wo aus man eine herrliche Aussicht auf die Heimat des Dudelsackpfeifers Schwanda hat. Von der Burg aus führt Sie der Weg an der Kirche des hl. Prokop vorbei und weiter durch das liebliche Tal entlang des Flusses Otava, der in der Vergangenheit durch Goldwäscherei bekannt wurde. Die erste Steigung erwartet Sie beim Galgenhügel, auf dem sich früher ein steinerner Galgen befand und im 16.–18. Jahrhundert das peinliche Recht ausgeübt wurde. Einer Legende nach spielte Schwanda, der Dudelsackpfeifer, unterhalb des Hügels für die Teufel, einer an-

deren nach für wilde Weiber. Sicher ist jedoch, dass er hier seine Seele retten konnte und die Zauberhaftigkeit seines Dudelsacks verloren ging. Weiter können Sie auf Ihrem Weg die natürliche Schönheit der Hügel Ryšová, Hliničná und Kuřidlo bewundern. Diejenigen unter Ihnen, die gerne Gipfel erklimmen, können an der sechsten Station vom Weg abzweigen und den Hügel Kuřidlo besteigen. Der Pfad führt Sie weiter in die Siedlung Dražejov, in der Schwanda oft zur Belustigung aufspielte. Und von hier aus machen Sie sich bereits wieder zurück in Richtung Strakonitz auf. Ein angenehmer Spaziergang am Ufer der Otava entlang führt Sie in das Strakonitzer Podskalí und auf den gegenüberliegenden Hügel Kalvárie. Hier wurde Schwanda auf dem örtlichen Friedhof begraben. Den Friedhof gibt es zwar nicht mehr, als Grabhüter steht hier jedoch eine 300 Jahre alte Linde, Schwandas Linde genannt. Diese können Sie allerdings nur aus der Ferne betrachten, da sie sich auf einem Privatgrundstück befindet. Danach führt Sie Ihr Weg wieder zurück zur Strakonitzer Burg, wo die Wanderung auf den Spuren Schwandas des Dudelsackpfeifers begann und wo sie auch endet.

Länge des Rundwanderwegs: 15 km (es besteht die Möglichkeit, den markierten Wanderweg an mehreren Stellen zu verlassen und den Rundwanderweg abzukürzen).

Terrain: der Pfad führt teilweise entlang befestigter Straßen, teilweise über Wald- und Feldwege.

Schwierigkeitsgrad: die Strecke ist nicht besonders anspruchsvoll, gelegentlich ist jedoch mit leichten Steigungen zu rechnen.


Empfehlung: es ist für Wandertouristiken geeignet.



Naučná stezka Švandy dudáka

Nature Trail of Schwanda the Bagpiper
Lehrpfad Schwanda, der Dudelsackpfeifer



 **Vydejte se s námi po stopách místní dudácké tradice a věhlasného strakonického dudáka Švandy.**



Na jihu Čech leží na soutoku řeky Otavy a Volyňky město Strakonice, často nazývané Dudákovem či městem dudáků. A právem, vždyť dudy jsou jedním z neodmyslitelných symbolů Strakonice.

Jedná se o nástroj vskutku kouzelný, který nejednomu učaroval či popletl hlavu...

Lidová muzika a s ní související dudáctví tu vzkvétaly od nepaměti. A to nejen ve městě a blízkém okolí, ale v celém Prácheňském kraji, jehož byly v minulosti Strakonice součástí. Kam až sahají kořeny dudácké hudby dnes už pravděpodobně nezjistíme, ale první písemné zprávy z našeho regionu se dochovaly z konce středověku a počátku novověku.

Na Strakonicku působili znamenití lidoví muzikanti. Za bezesporu nejznámějšího místního dudáka lze považovat Švandu. Sice se o něm nezachovaly žádné historické dokumenty, ale z řady tradovaných pověstí, zkazek, písní, či dokonce odkazů v dobové literatuře je více než pravděpodobné, že dudák Švanda skutečně na Strakonicku žil a působil.

Kdo by neznal báchorku Josefa Kajetána Tyla Strakonický dudák aneb Hody divých žen? Tyl čerpal látku právě z jedné místní lidové pověsti, v níž hrál Švanda na Šibeničním vrchu samotnému ďáblu.

I když pověsti o Švandovi patří do minulosti, dudácká tradice na Strakonicku přetrvává dodnes. Od roku 1967 jsou Strakonice místem, kam se sjíždí dudáci a muzikanti ze



všech koutů světa na věhlasný mezinárodní dudácký festival. Každý sudý rok se koncem srpna na několik dní a nocí rozezná městem tento čarovný nástroj a vnese veselou náladu a přátelskou atmosféru. Ale i jindy můžeme ve Strakonických dudy slyšet. Vyučují se v místní hudební škole, ve městě působí řada dudáckých muzik a folklorních souborů, které čerpají z regionálních tradic.



 **Praktické informace o stezce**



Naučná stezka Švandy dudáka vznikla v letech 2007–2008. Navštívíte místa, kudy chodil, hrál a rozdával radost bájný dudák Švanda. Na cestě vás čeká sedm zastavení, kde se z informačních tabulí dozvíte řadu zajímavostí doplněných o fotografie ze současnosti i dob dávno minulých.

Patnáct kilometrů dlouhá trasa začíná na starobylém strakonickém hradě. Zde můžete navštívit Muzeum středního Pootaví s ojedinělou expozicí o dudách a dudácké tradici na Strakonicku. Součástí prohlídky je také výstup na věž Rumpál, odkud je překrásný rozhled do kraje Švandy dudáka. Cestou z hradu půjdete kolem kostela sv. Prokopa, příjemným údolím podél řeky Otavy v minulosti proslulé rýžováním zlata. První výstup vás bude čekat na Šibeničním vrchu, kde v minulosti stávala kamenná šibenice a kde se v 16.–18. století vykonávalo hrdelní právo. Podle jedné z pověstí hrál Švanda dudák pod šibenicí čertům, podle jiné divým ženám, ale jisté je, že zde si zachránil duši a přišel o čarovnou moc svých dud. Dále na trase budete moci obdivovat přírodní krásy vrchů Ryšová, Hliničná či Kuřidlo. Ti z vás, kteří rádi zdolávají vrcholky, mohou u šestého zastavení odbočit a vystoupat




na vrchol Kuřidla. Stezka dále pokračuje do osady Dražejov, kde Švanda často hrával pro zábavu. A odtud se už vydáte zpět směrem ke Strakonícím. Příjemná procházka podél řeky Otavy vás zavede na strakonické Podskalí a na protější vrch Kalvárie. Zde byl na místním hřbitově Švanda pochován. Hřbitov byl sice již zrušen, ale jako strážce hrobu zde stále stojí 300 let stará Švandova lípa. Tu však můžete pozorovat jen z povzdálí, neboť se nachází na soukromém pozemku. Poté už vaše kroky povedou zpět ke strakonickému hradu, kde putování po stopách Švandy dudáka začalo a kde také končí.

Délka okruhu: 15 km (z vyznačené trasy je možné na několika místech sejít a okruh si zkrátit).

Terén: stezka vede částečně po zpevněných komunikacích, částečně po lesních a polních cestách.

Obtížnost: trasa není příliš náročná, místy je však nutné počítat s mírným stoupáním.

Doporučení: trasa je vhodná pro pěší turistiku.

 **Join us on the journey following the traces of the local piping tradition and Schwanda, the renowned bagpiper from Strakonice.**



In South Bohemia, at the junction of the rivers Otava and Volyňka, lies Strakonice, a town often called Bagpipeville, the town of bagpipers. And this is well deserved, as bagpipes are one of the inherent symbols of Strakonice. Indeed, it is a charming instrument, which has enchanted and bewitched many...


Folk music and related piping have flourished here from time immemorial, not only in the town and its vicinity, but in the entire Prachens region, to which Strakonice once belonged. We probably will not find out how far back the roots of bagpipe music date, but the first written records from our region have been preserved from the end of the Middle Ages and the beginning of the modern era.

Many excellent folk musicians have lived in the Strakonice region. Without any doubt, the most renowned local bagpiper was Schwanda. No historical documents have been preserved about him, but a number of legends, tales, songs or even references in old literature suggest that it is more than probable that Schwanda the Bagpiper actually lived and piped within the Strakonice region.

Who would not know the tale by Josef Kajetán Tyl, The Bagpiper of Strakonice, or the Feast of Ferocious Women? When writing it, Tyl drew from one of the local legends, recounting how Schwanda the Bagpiper played at the Gallows Hill for the devil himself.

Even though the legends of Schwanda belong to the past, the piping tradition in the Strakonice region has survived to these days. Since 1967, Strakonice has been the place where bagpipers and musicians from all over the world arrive to participate in the renowned International Bagpipe Festival. Every even year, at the end of August, this magic instrument sounds through the town for several days and nights and brings a friendly mood and atmosphere to the town. However, this is not the only time when we can hear bagpipes in Strakonice. The local music school teaches the bagpipes and there are a number of piping and folk ensembles drawing from regional traditions.



 **Practical information on the trail**

The Natural Trail of Schwanda the Bagpiper was established in the years 2007 to 2008. You will visit places where Schwanda, the mythical bagpiper, walked, played and entertained others. There will be seven stops during the journey, where you will find a number of interesting bits of information accompanied by photographs, both contemporary and from the past.

The fifteen-kilometer long trail begins at the ancient Strakonice Castle. Here you can visit the Museum of Central Otava Basin with its exceptional exhibition of bagpipes and bagpipe traditions in the Strakonice region. The exhibition also includes a climb to the Rumpál Tower, from where you can enjoy a beautiful view of the region of Schwanda the Bagpiper. On the way from the castle, you will walk past the Church of St. Prokop and then walk through a pleasant valley along the river Otava, famous in the past for gold panning. Then you will climb up Gallows Hill, which is the place where a stone gallows used to stand and where executions used to be carried out in the 16th to 18th centuries. According to one legend, Schwanda the Bagpiper played below the gallows for devils, another legend says he played for ferocious women, but it is certain that he saved his soul there and lost the magic power of his bagpipes. Furthermore, you will enjoy the natural beauties of the hills Ryšová, Hliničná and Kuřidlo.

Those of you who want to climb to the top can deviate at the sixth stop and climb to the top of Kuřidlo. The trail then continues to the



village of Dražejov, where Schwanda often played for fun. From there, you will head back to Strakonice. A pleasant walk along the river Otava will lead you to Podskalí and to the Calvary Hill opposite. This is where Schwanda was buried in a local cemetery. The cemetery was already abandoned, but there is still a 300-year old Schwanda Linden standing there guarding the grave. However, you can only see the tree from a distance, since it is located on private property. Afterwards, you walk back to the Strakonice Castle, where the journey tracing the footsteps of Schwanda the Bagpiper began and where it also ends.

Trail length: 15 km (it is possible to deviate from the trails in a few places and thus shorten the distance).

Terrain: the trail partly goes along asphalt roads, partly on forest and dirt paths.

Difficulty: the trail is not too demanding, however, there are a few mild ascents.

Recommendations: it is suitable for hiking.

